

SPRÁVNÍ PRÁVO – ZVLÁŠTNÍ ČÁST

Přednáška č. 1

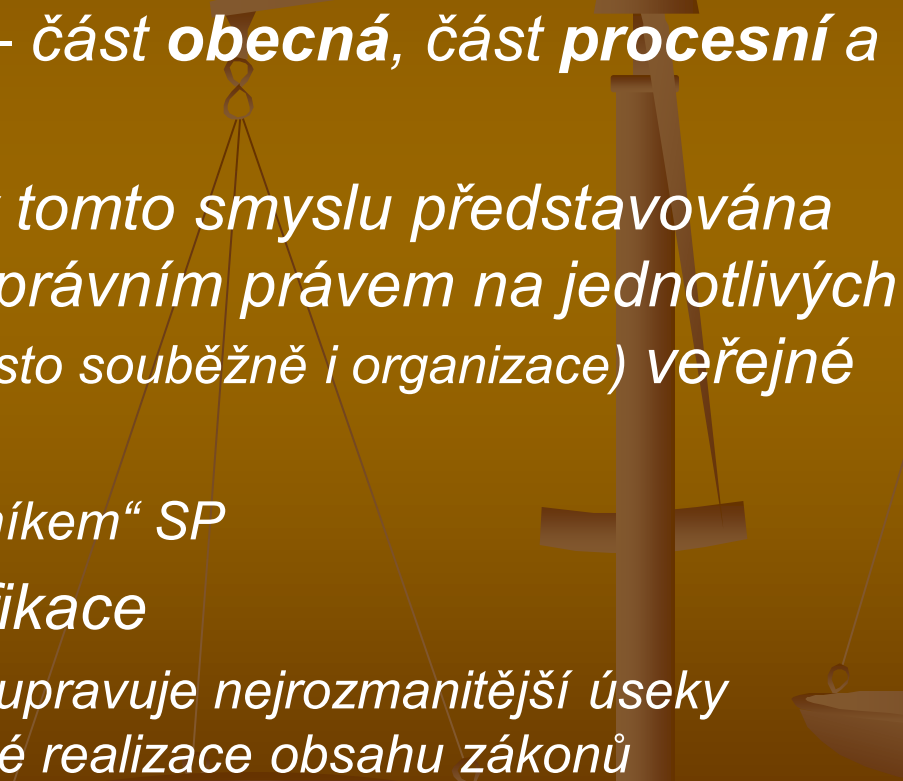
Úvod do zvláštní části správního práva Státní služba

PrF MU, únor 2018

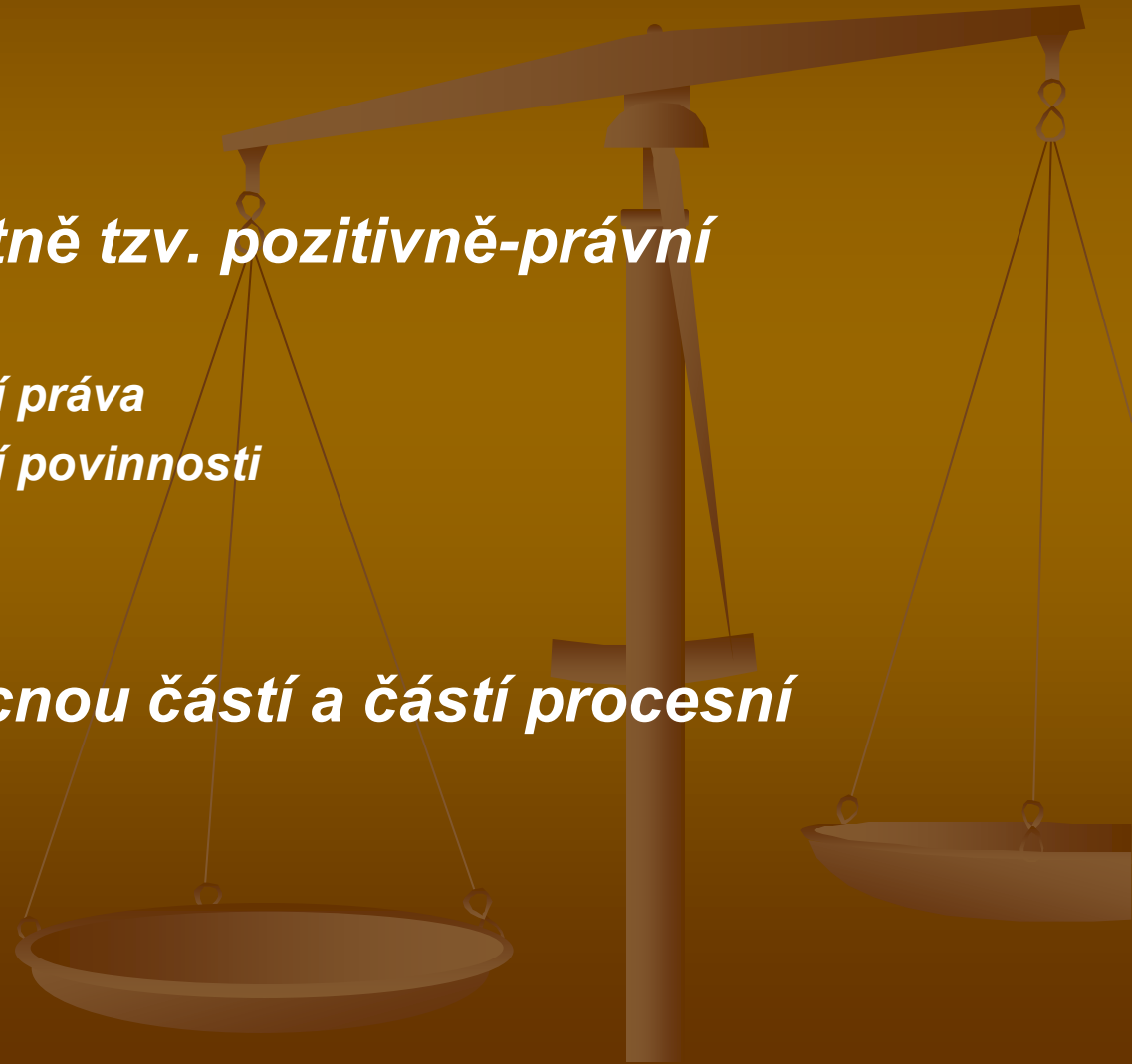
I. Úvod do zvláštní části správního práva

Pojem „zvláštní část“ správního práva

- **základní členění SP – část obecná, část procesní a část zvláštní**
 - **zvláštní část SP je v tomto smyslu představována převážně hmotným správním právem na jednotlivých úsecích výkonu (a často souběžně i organizace) veřejné správy**
 - *zvláštní část je „svorníkem“ SP*
 - **značná vnitřní diverzifikace**
 - *správní právo hmotné upravuje nejrozmanitější úseky veřejnosprávní výkonné realizace obsahu zákonů*
-

Postavení zvláštní části v systému správního práva jako právního odvětví a jako pedagogické disciplíny

- *je oblastí dominantně tzv. pozitivně-právní*
 - *důraz na*
 - *veřejná subjektivní práva*
 - *veřejné subjektivní povinnosti*
- *je provázána s obecnou částí a částí procesní*

Předmět a obsah zvláštní části, tradiční přístupy k vnitřnímu členění zvláštní části

- ***veškerá veřejná správa se původně nazývala policíí a toto označení pro celou veřejnou správu bylo opuštěno teprve v období tzv. policejního státu, který termín policie začal vztahovat pouze na vnitřní správu***
- ***tak se veřejná správa historicky členila (věcně) na***
 - *správu vnitřní,*
 - *správu vojenskou,*
 - *správu finanční,*
 - *správu zahraniční a*
 - *správu justiční*
- ***v období tzv. liberálního právního státu se potom obsah termínu policie ještě zúžil, neboť se v rámci vnitřní správy začalo diferencovat (funkčně) mezi pořádkovými funkcemi nařizovací povahy, nadále označovanými policíí, a pečovatelskými funkcemi veřejné správy***

Pozdější členění veřejné správy (ve středoevropském prostoru - přetrvává dodnes)

■ *funkčně*

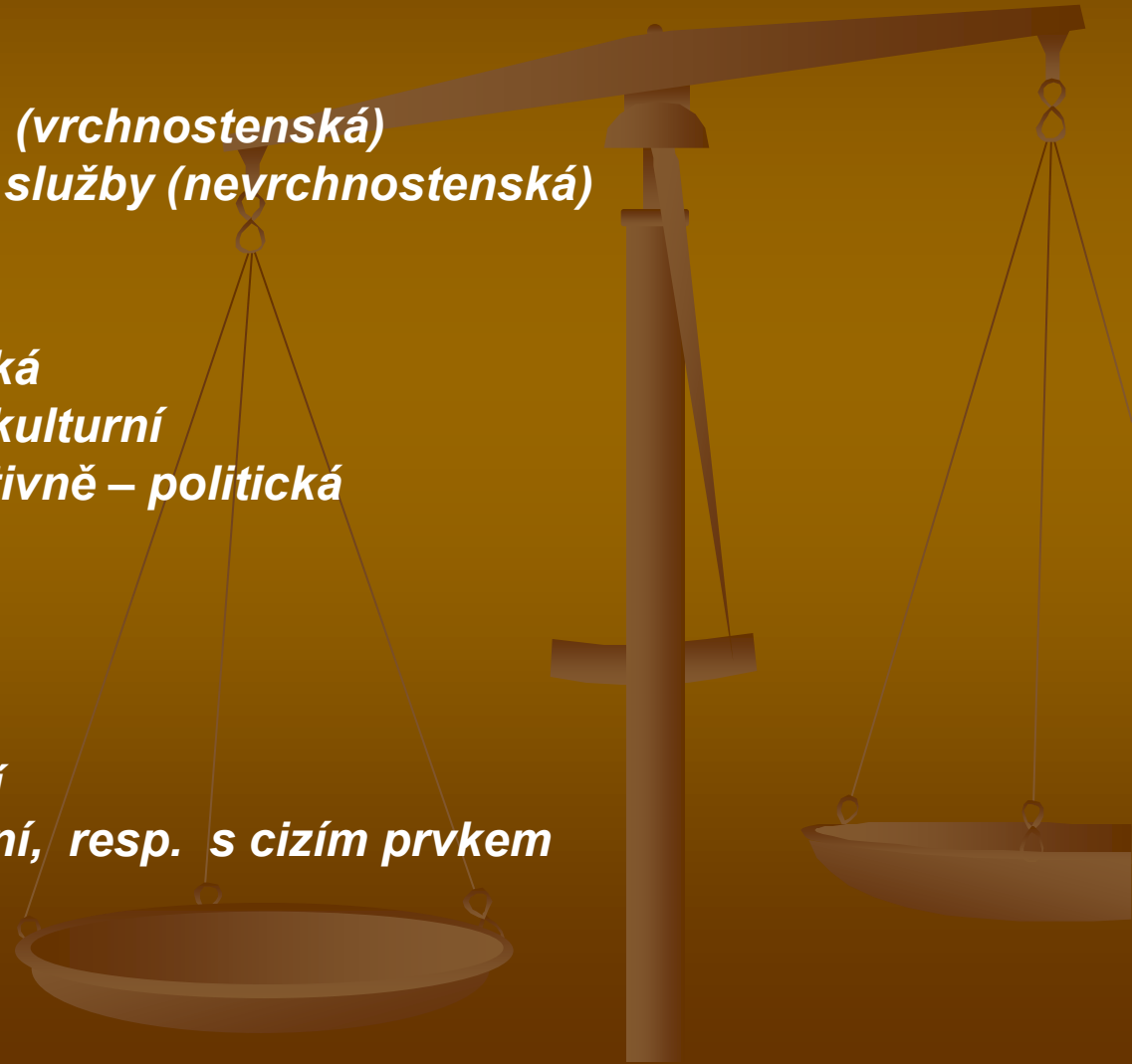
- *správa zakročující (vrchnostenská)*
- *správa poskytující služby (nevrchnostenská)*

■ *věcně*

- *správa hospodářská*
- *správa sociálně – kulturní*
- *správa administrativně – politická*

■ *teritoriálně*

- *správa vnitrostátní*
- *správa přeshraniční, resp. s cizím prvkem*

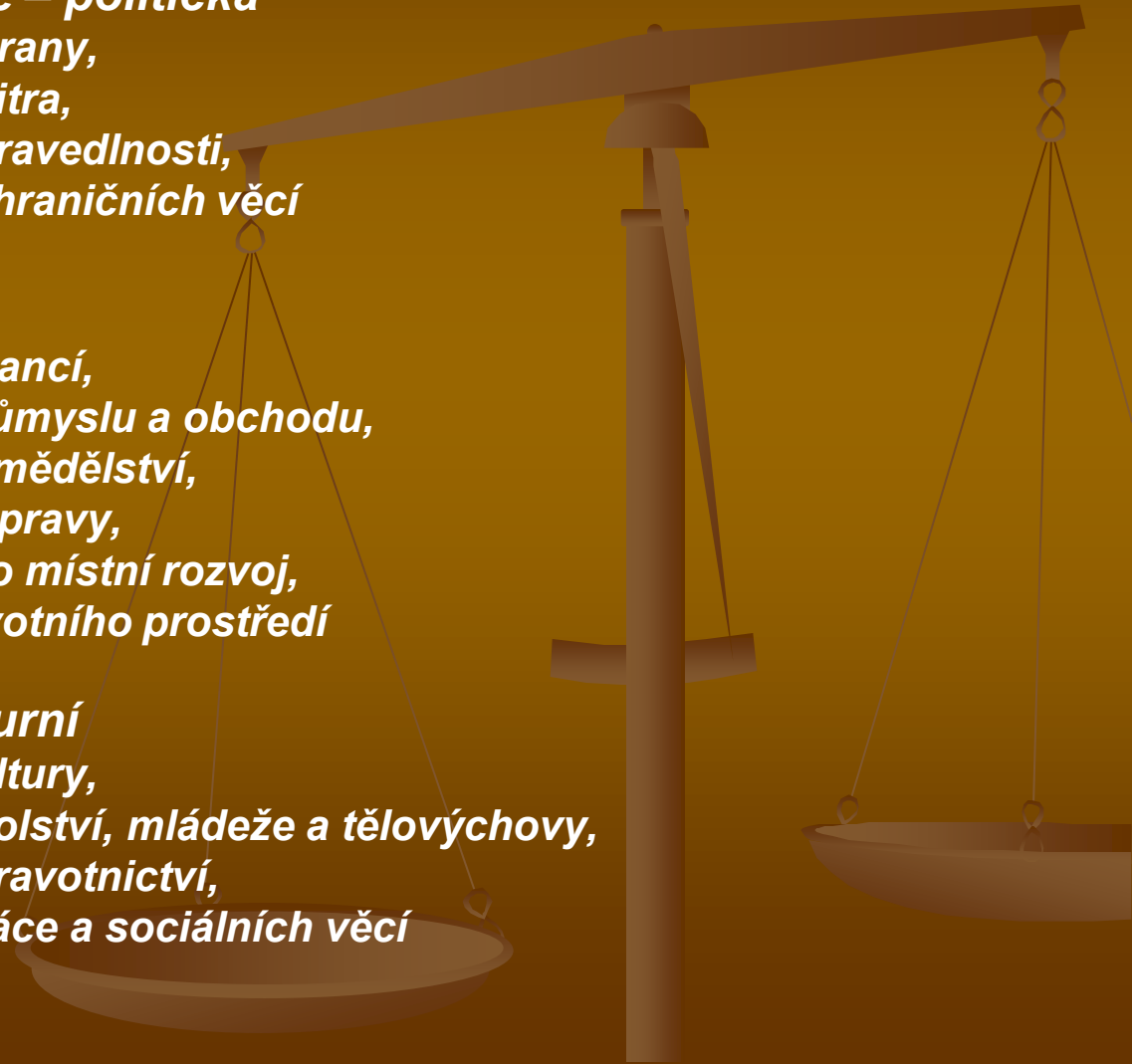

V organizačním vyjádření na úrovni ministerstev

- **správa administrativně – politická**
 - *Ministerstvo obrany,*
 - *Ministerstvo vnitra,*
 - *Ministerstvo spravedlnosti,*
 - *Ministerstvo zahraničních věcí*

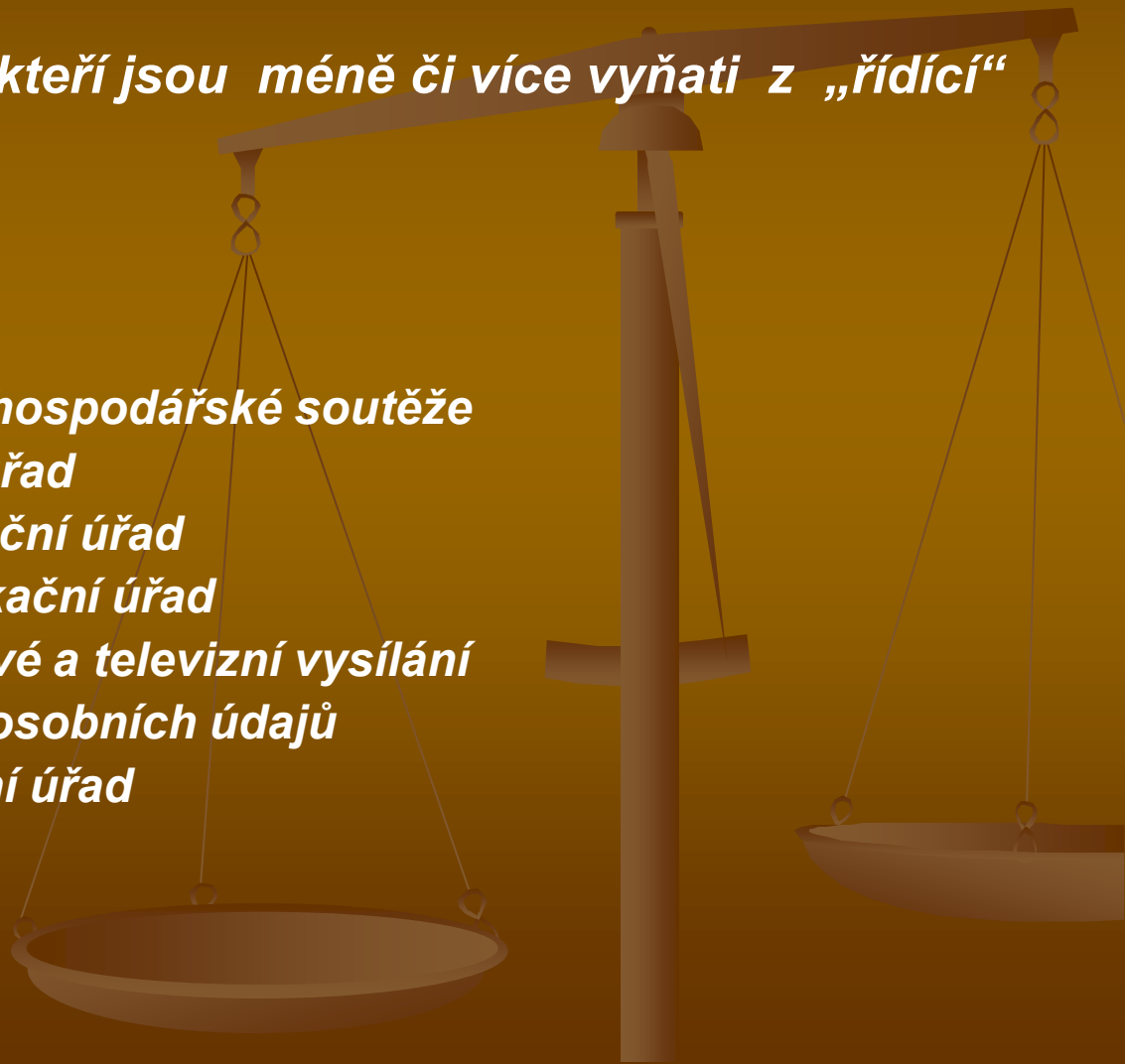
- **správa hospodářská**
 - *Ministerstvo financí,*
 - *Ministerstvo průmyslu a obchodu,*
 - *Ministerstvo zemědělství,*
 - *Ministerstvo dopravy,*
 - *Ministerstvo pro místní rozvoj,*
 - *Ministerstvo životního prostředí*

- **správa sociálně – kulturní**
 - *Ministerstvo kultury,*
 - *Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,*
 - *Ministerstvo zdravotnictví,*
 - *Ministerstvo práce a sociálních věcí*

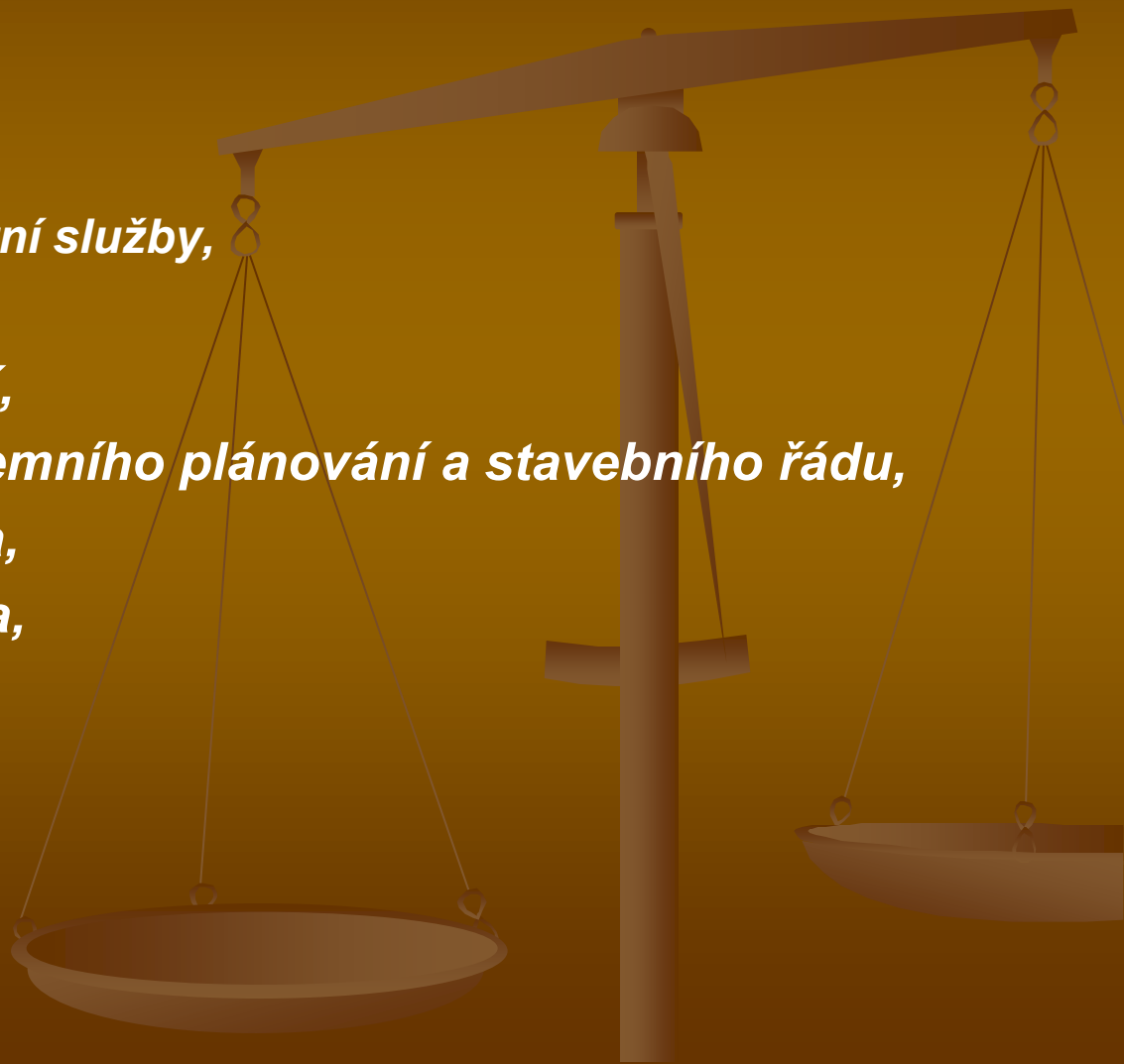
V organizačním vyjádření nezávislých vykonavatelů veřejné správy

- *jedná se vykonavatele, kteří jsou méně či více vyňati z „řídící“ působnosti vlády*
- *patří sem zejména :*
 - *Úřad pro ochranu hospodářské soutěže*
 - *Český statistický úřad*
 - *Energetický regulační úřad*
 - *Český telekomunikační úřad*
 - *Rada pro rozhlasové a televizní vysílání*
 - *Úřad pro ochranu osobních údajů*
 - *Národní akreditační úřad*

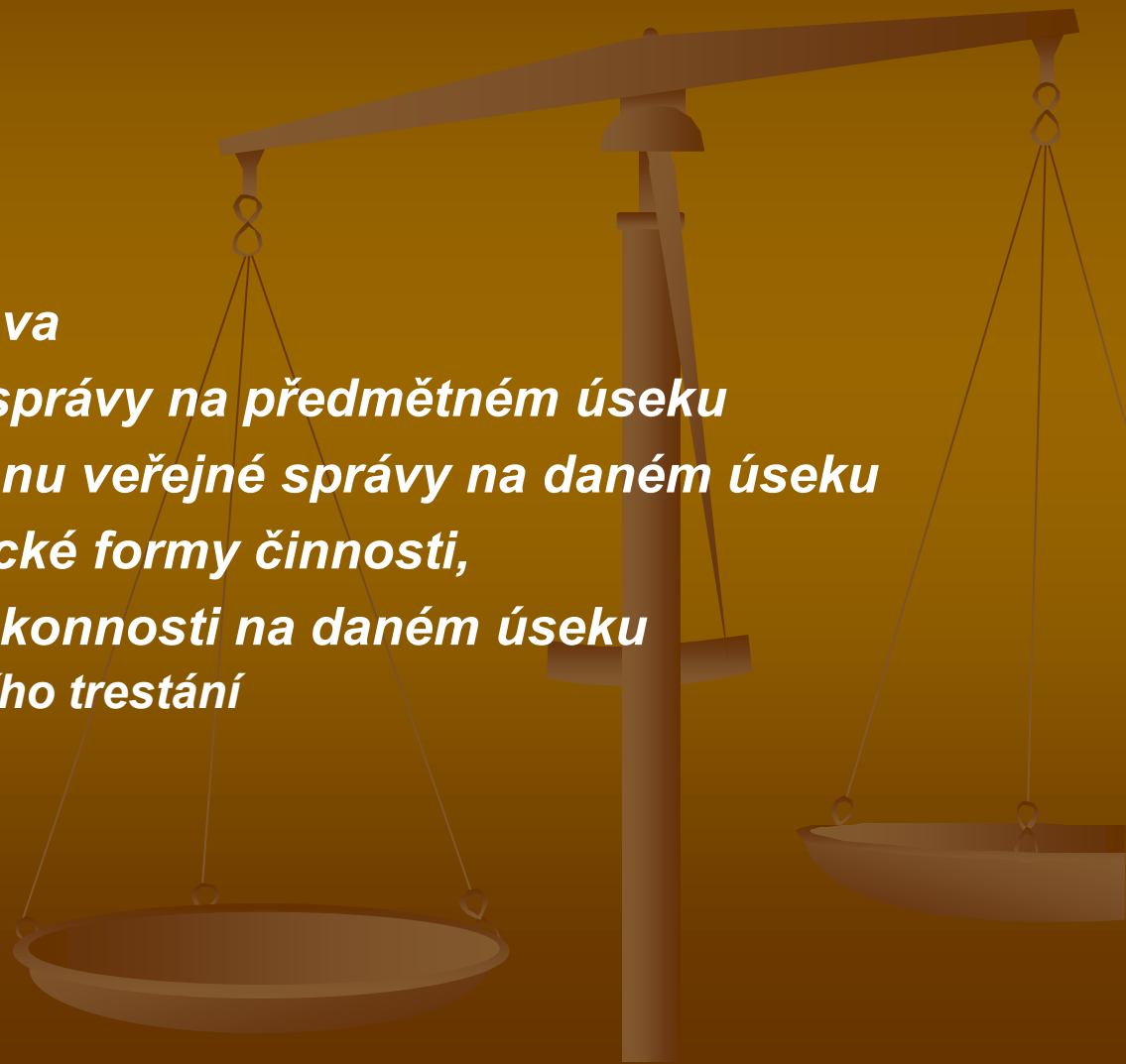
Zvolená struktura a rozsah výuky zvláštní části

- *vnitřní správa*
 - *vč. režimu státní služby,*
- *správa školství,*
- *správa zdravotnictví,*
- *správa na úseku územního plánování a stavebního řádu,*
- *živnostenská správa,*
- *bezpečnostní správa,*
- *správa dopravy,*
- *správa kultury*

Rámcová charakteristika struktury výuky jednotlivých subtémat

- *základní právní úprava*
- *organizace veřejné správy na předmětném úseku*
- *nosné instituty výkonu veřejné správy na daném úseku*
- *převažující a specifické formy činnosti,*
- *specifické záruky zákonnosti na daném úseku*
- vč. režimu správního trestání

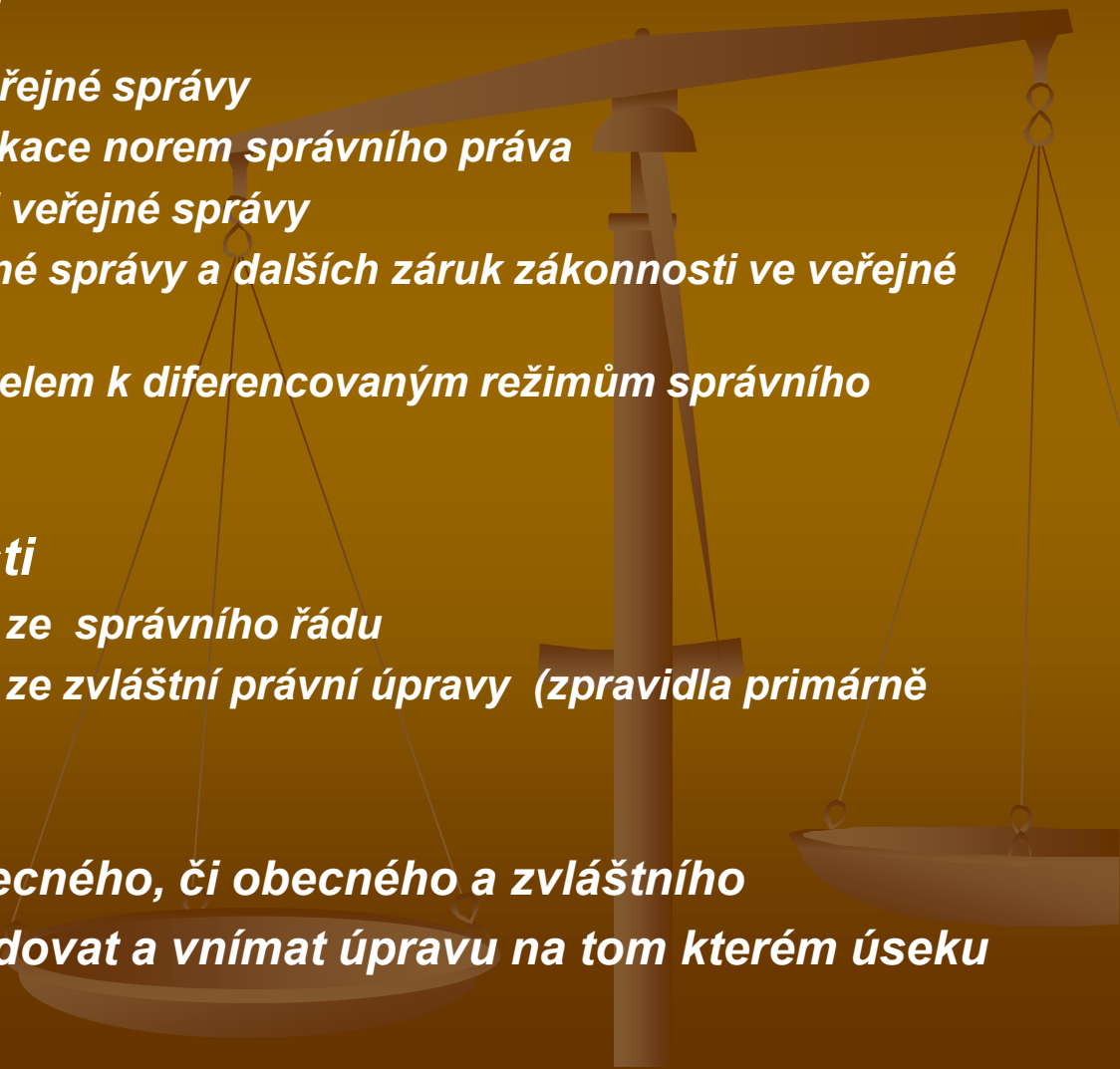
Význam a dopady provázanosti poznatků z jednotlivých úseků zvláštní části s poznatky z obecné části a z procesní části

■ v rámci obecné části

- ***otázky organizace veřejné správy***
- ***otázky výkladu a aplikace norem správního práva***
- ***otázky forem činnosti veřejné správy***
- ***režimy kontroly veřejné správy a dalších záruk zákonnosti ve veřejné správě***
 - ***se zvláštním zřetelem k diferencovaným režimům správního trestání***

■ v rámci procesní části

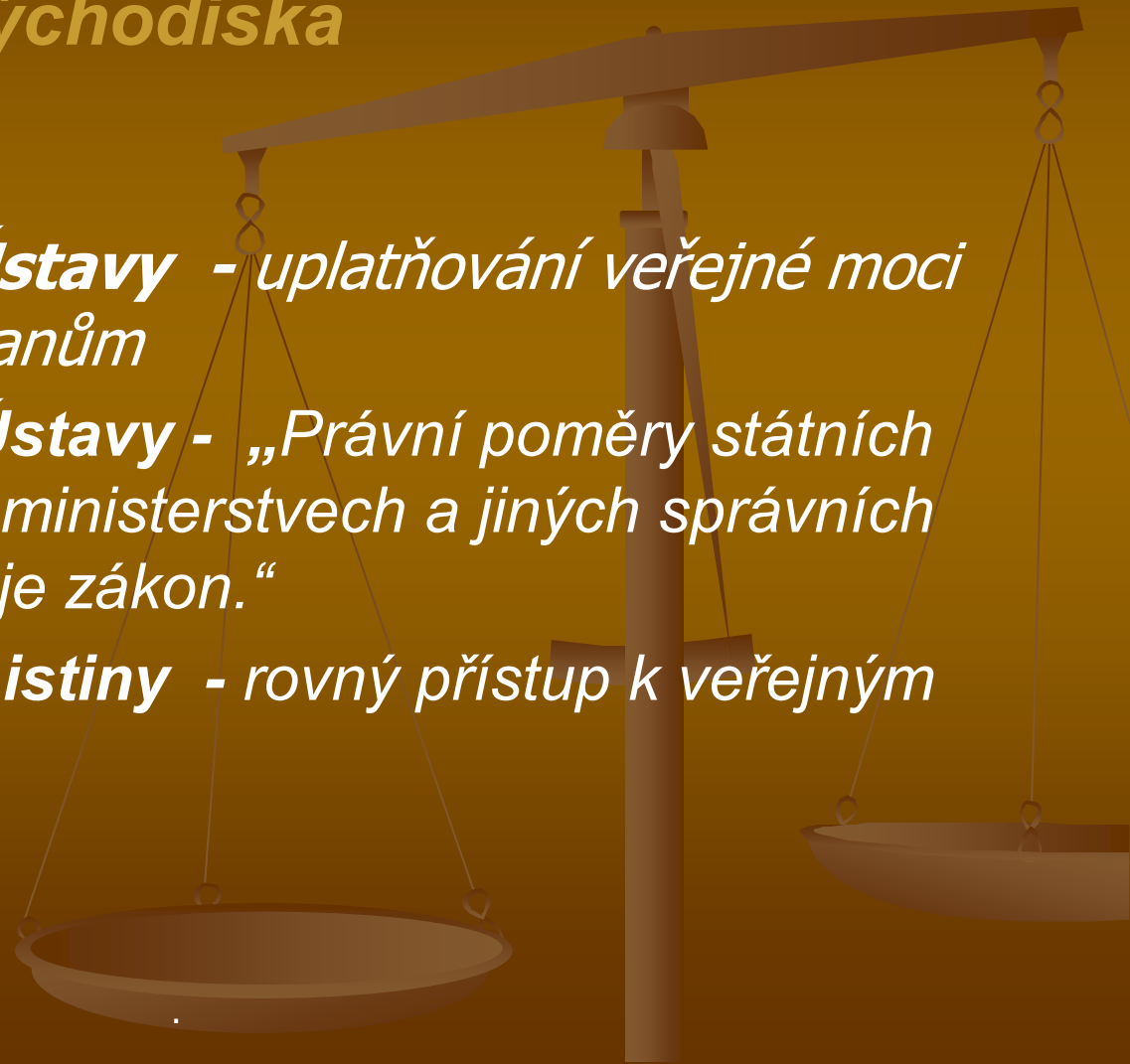
- ***specifika dovoditelná ze správního řádu***
 - ***specifika dovoditelná ze zvláštní právní úpravy (zpravidla primárně hmotněprávní)***
-
- ***vztahy zvláštního a obecného, či obecného a zvláštního***
 - ***vždy nutno pečlivě studovat a vnímat úpravu na tom kterém úseku veřejné správy***

II. Státní služba

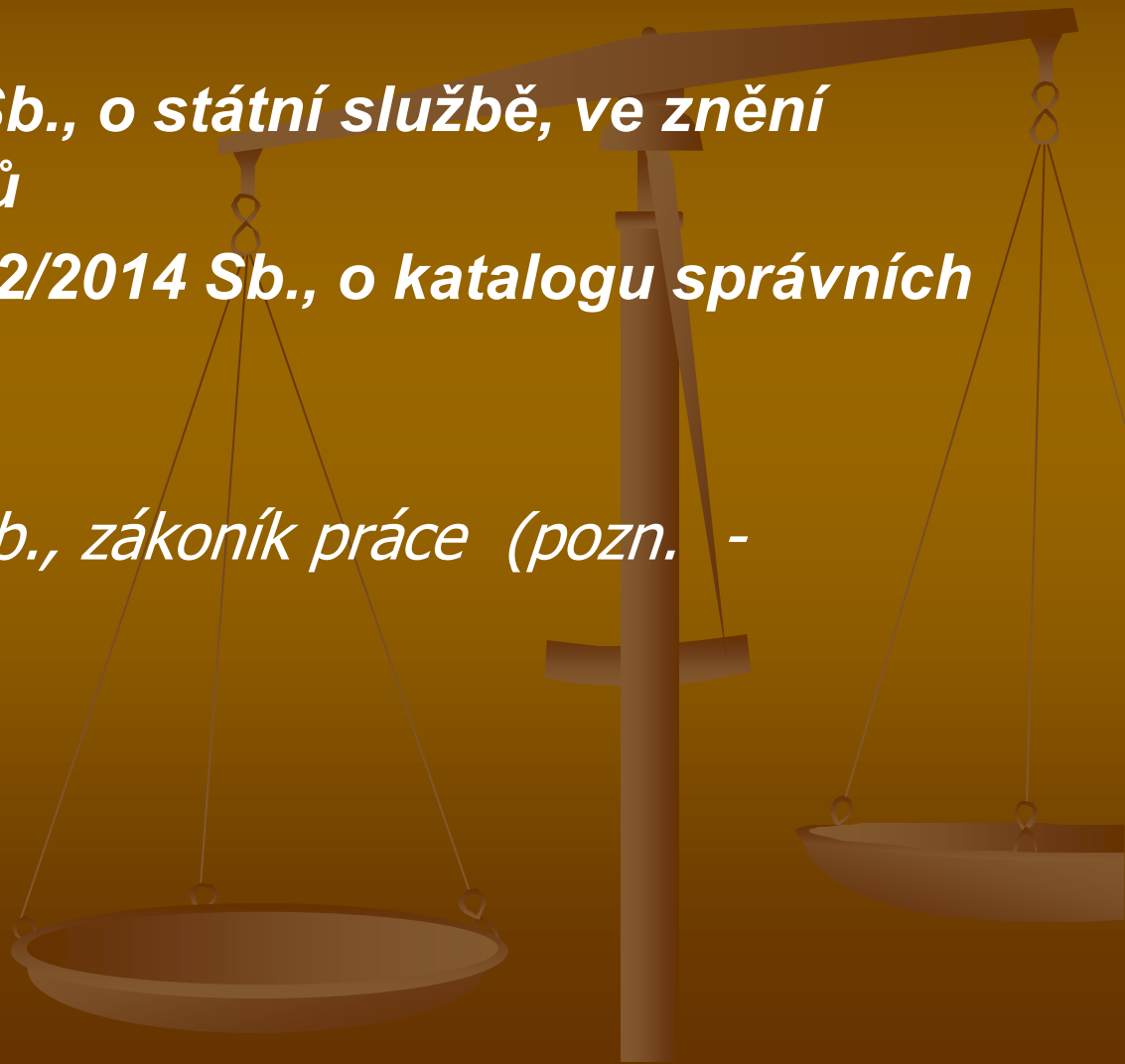
Ústavně právní východiska

- **Čl. 2 odst. 3 Ústavy** - *uplatňování veřejné moci jako služby občanům*
- **Čl. 79 odst. 2 Ústavy** - *„Právní poměry státních zaměstnanců v ministerstvech a jiných správních úřadech upravuje zákon.“*
- **Čl. 21 odst. 4 Listiny** - *rovný přístup k veřejným funkcím*

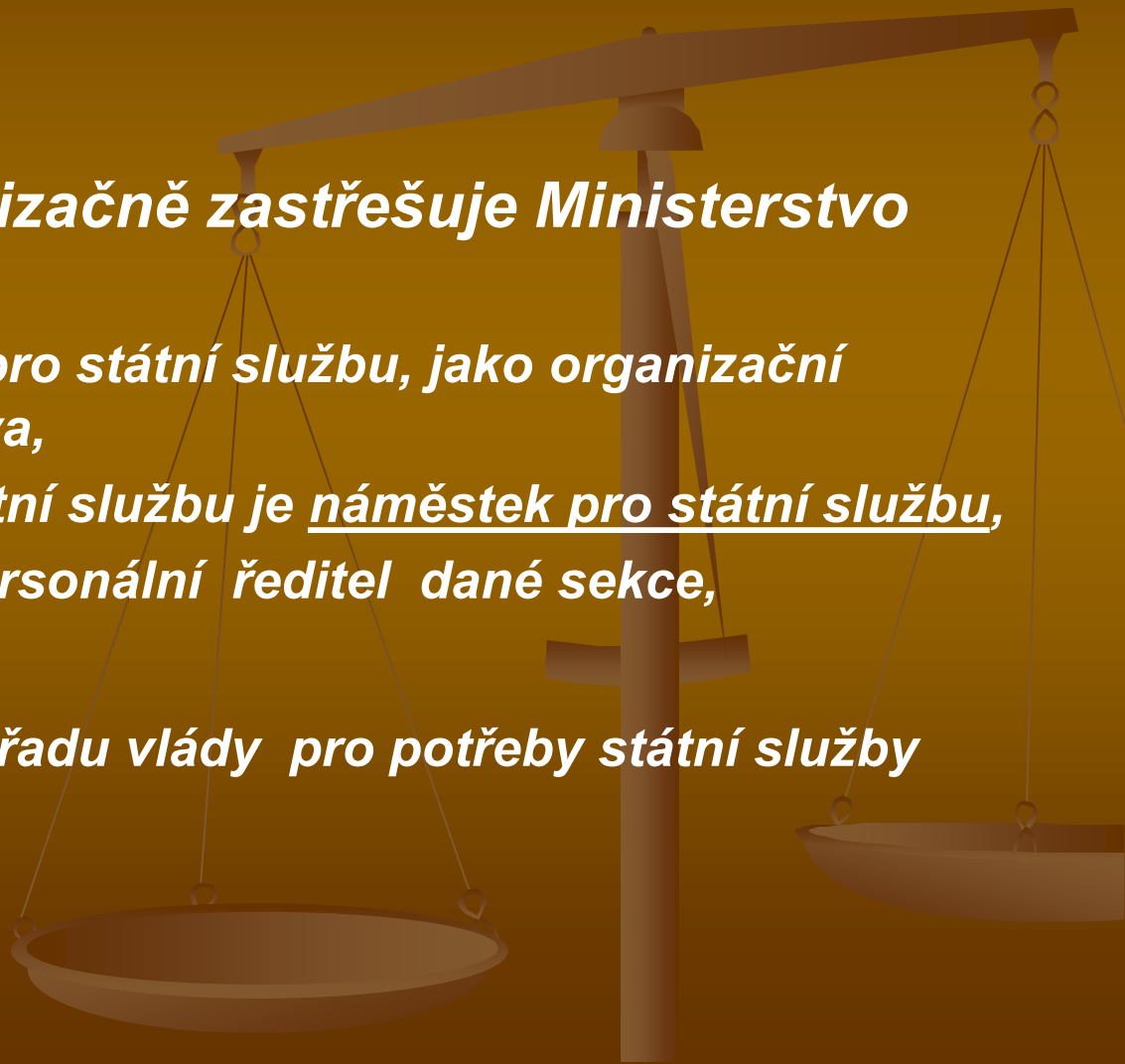
Zákonná a podzákonná právní úprava

- *Zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů*
- *Nařízení vlády č. 302/2014 Sb., o katalogu správních činností*
- *Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce (pozn. - subsidiárně)*

Organizace veřejné správy pro potřeby státní služby

- **Státní službu organizačně zastřešuje Ministerstvo vnitra**
 - v rámci MV - sekce pro státní službu, jako organizační jednotka ministerstva,
 - v čele sekce pro státní službu je náměstek pro státní službu,
 - v sekci dále také personální ředitel dané sekce,
- na ministerstvech a v Úřadu vlády pro potřeby státní služby tzv. státní tajemníci

Nosné instituty , „Státní služba“ užším výrazem pojmu „veřejná služba“

- **pojem či institut „veřejné služba – vyjadřuje právní postavení veřejných zaměstnanců (soudci, státní zástupci, úředníci, policisté, apod.)**
 - **zaměstnanecký (či obdobný) poměr ke státu nebo jinému veřejnoprávnímu zaměstnavateli, se značnou mírou trvalosti**
 - **odborné profesionální zajišťování veřejných úkolů**
 - **placení zaměstnanců z veřejných prostředků**

Státní služba

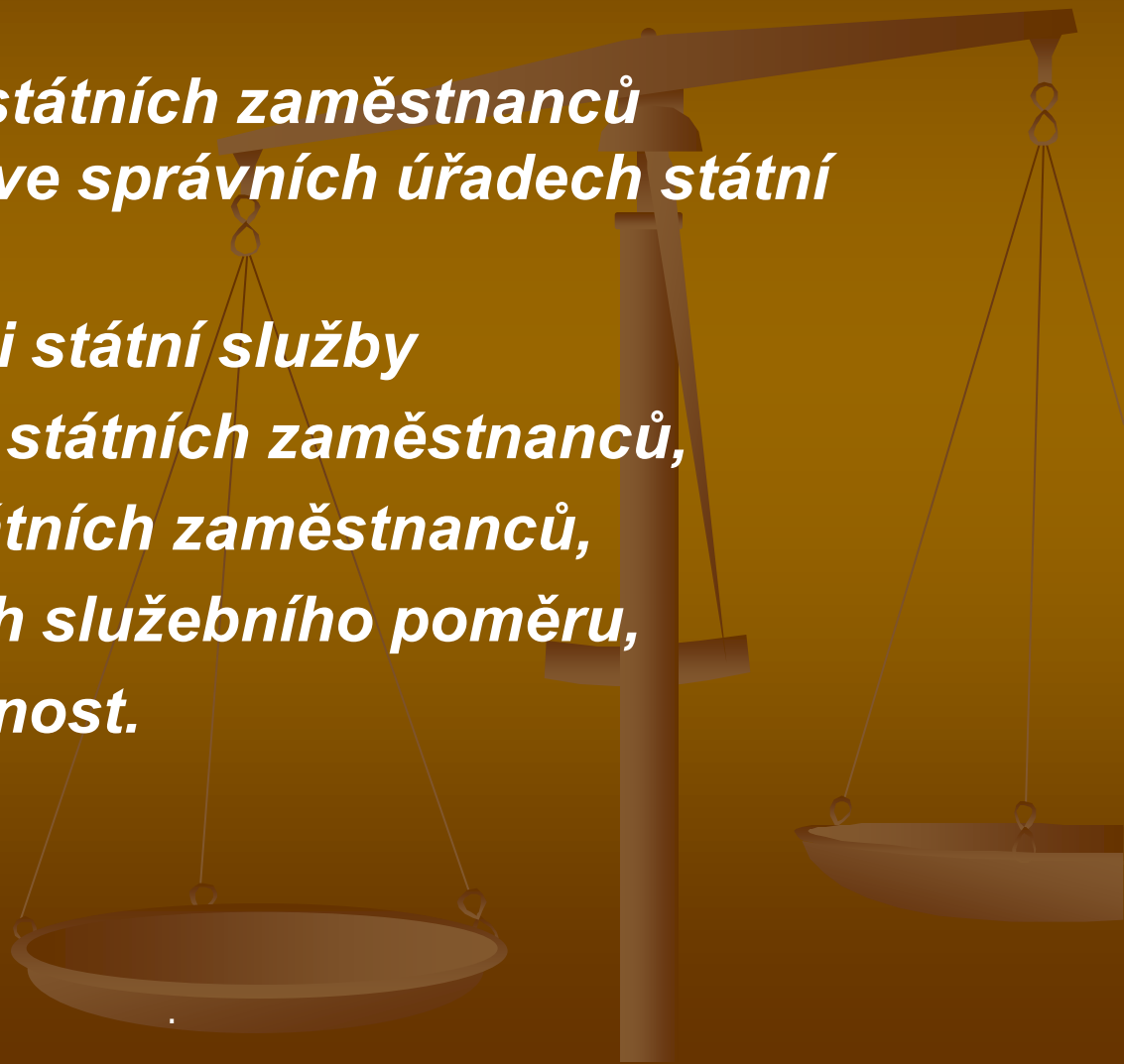
- **předmětem našeho zájmu STÁTNÍ SLUŽBA, jakožto „státní služba“ v užším slova smyslu, vztahovaná k *úředníkům státní správy***
 - **personální pohled – zaměstnanci státu („státní zaměstnanci“)**
 - **funkční pohled - služební výkon úřední činnosti**
 - **režimový pohled - státně služební vztahy mezi státem a danými zaměstnanci**

Základní vývojové systémy státní služby

- *Kariéerní systém – často spojován s tzv. „definitivou“ (pro některá úřednická místa). Koncipován jako zpravidla celoživotní, s možnostmi kariéerního postupu (např. Německo, Rakousko, Belgie, Francie , u nás I. republika).*
- *Meritní (smluvní) systém - zpravidla spojován s výběrem na vždy určité místo (např. Dánsko, Finsko, Švédsko).*

Předmět úpravy v zákoně o státní službě

- *právní poměry státních zaměstnanců vykonávajících ve správních úřadech státní správu,*
- *organizační věci státní služby*
- *služební vztahy státních zaměstnanců,*
- *odměňování státních zaměstnanců,*
- *řízení ve věcech služebního poměru,*
- *kárná odpovědnost.*

Státní zaměstnanci, správní či služební úřady, státní správa jako služba

■ **Státní zaměstnanci**

- *fyzické osoby přijaté do služebního poměru a zařazené nebo jmenované na služební místa*

■ **Správní úřady, služební úřady**

- *ministerstva a jiné správní úřady zřízené zákonem a zákonem označené jako správní úřady nebo orgány státní správy*

■ **Státní správa jako služba**

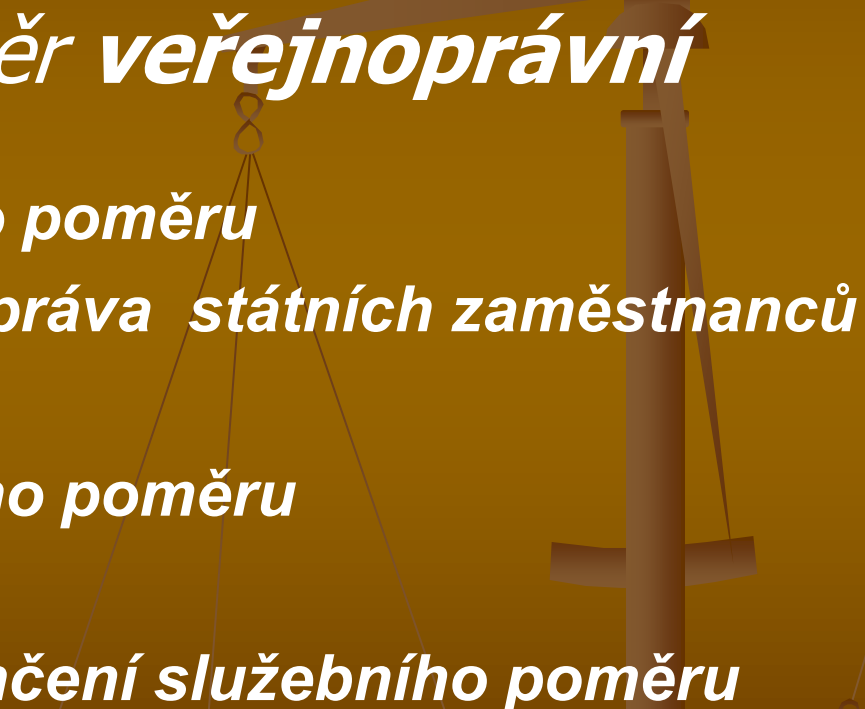
- *Podrobně vymezena v § 5 – „**Služba a obory služby**“*
- **Služba** - *druhy činností /např. příprava a provádění správních úkonů včetně kontroly, vnitřní pořádek a bezpečnost, dotační politika, apod.)*
- **Obory služby** - *blíže stanoví vláda nařízením , ve spojení se služebními místy*

Zákon o státní službě se nevztahuje

(zejména) na :

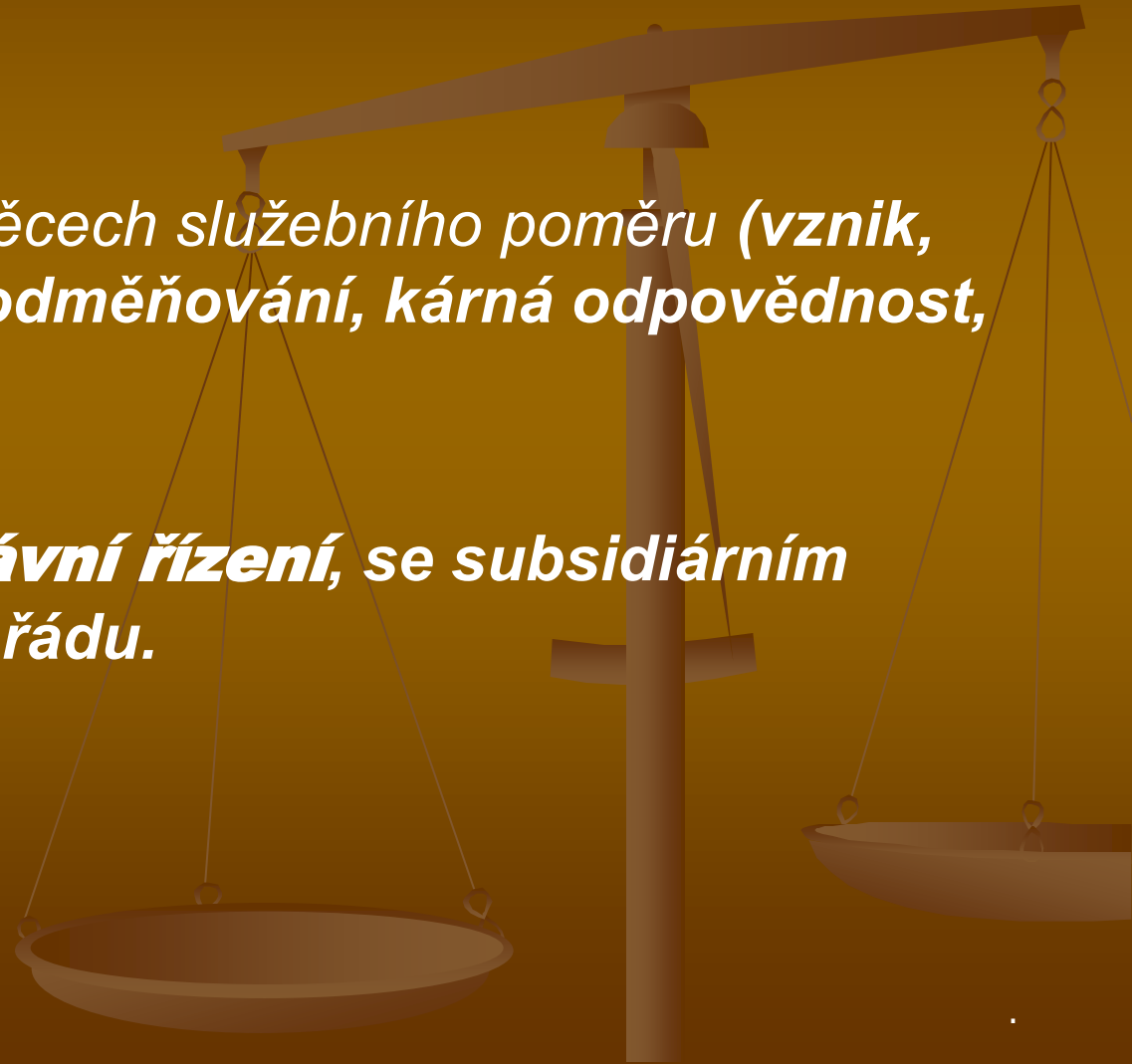
- **člena vlády, jeho poradce a na zaměstnance, který vykonává další činnosti pro člena vlády, včetně zaměstnance zařazeného v kabinetu člena vlády,**
- **vedoucího Úřadu vlády České republiky (dále jen „Úřad vlády“) a zaměstnance, který vykonává činnosti pro vedoucího Úřadu vlády,**
- **náměstků člena vlády a zaměstnance, který vykonává činnosti pro náměstků člena vlády,**
- **člena Rady pro rozhlasové a televizní vysílání,**
- **předsedu a člena Rady Českého telekomunikačního úřadu,**
- **předsedu a místopředsedu Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže,**
- **předsedu a člena Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, apod.**

Služební poměr

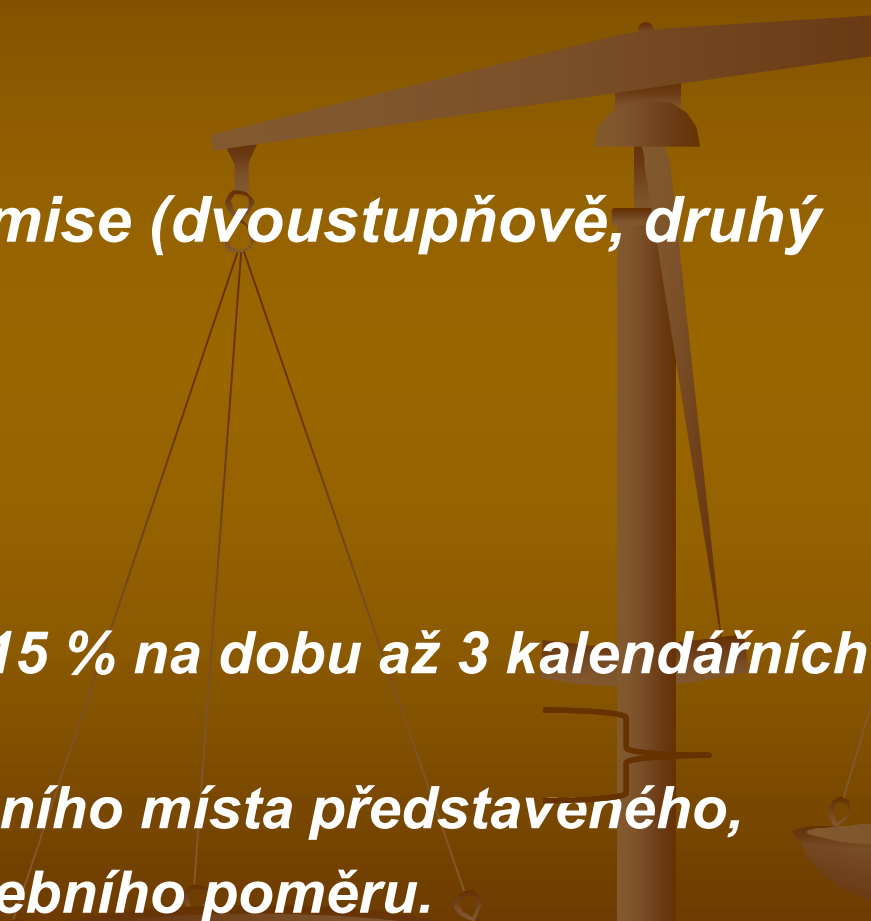
- *jedná se o poměr veřejnoprávní*
 - *Vznik služebního poměru*
 - *povinnosti a práva státních zaměstnanců*
 - *Změny služebního poměru*
 - *Zánik, resp. skončení služebního poměru*
-

Řízení ve věcech služby

- *Zahrnuje řízení ve věcech služebního poměru (vznik, změny, skončení), odměňování, kárná odpovědnost, apod.*
- *Povahou jde o **správní řízení**, se subsidiárním využitím správního řádu.*

Kárná odpovědnost

- **Zviněné porušení služební kázně je *kárným proviněním***
 - **Rozhodují kárné komise (dvoustupňově, druhý stupeň u MV)**
 - **Kárná opatření**
 - *pisemná důtka,*
 - *snížení platu až o 15 % na dobu až 3 kalendářních měsíců,*
 - *odvolání ze služebního místa představeného,*
 - *propuštění ze služebního poměru.*
-

Děkuji za pozornost

